

Οι εκπαιδευτικοί ως σχεδιαστές σε έναν ψηφιακό
και πολύγλωσσο κόσμο

Δημήτρης Κουτσογιάννης
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης –
Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

Δομή

1. Εισαγωγή
2. Οι εκπαιδευτικοί ως σχεδιαστές – ανάλυση παραδειγμάτων
3. Αξιοποίηση ψηφιακών περιβαλλόντων του ΚΕΓ

1. Εισαγωγή

Επισημάνσεις εκπαιδευτικών

Έρχονται συνεχώς παιδιά στην τάξη μας. Τι να κάνουμε;

Δεν έχουν διάθεση να μάθουν

Είναι πολλά τα γλωσσικά επίπεδα στην τάξη

Έχουμε παιδιά που έχουν κάνει βιολογία αλλά δεν καταλαβαίνουν ελληνικά. Τι να κάνω;

Έχουν πολλά κενά τα παιδιά. Τι να κάνουμε;

Είδος μάθησης

Μας λένε ένα σωρό θεωρίες που δεν εφαρμόζονται

Ερωτήματα μιας πολύπλοκης πραγματικότητας

- Ο κόσμος αλλάζει
- Θεαματικές επιστημονικές εξελίξεις
- Εκπαιδευτικά συστήματα σε κινητικότητα
- Τι είδους εκπαιδευτικοί για την πραγματικότητα αυτή;
- Μπορούμε να ενσωματώσουμε τις κυριότερες σύγχρονες επιστημονικές αναζητήσεις σε διδακτικά παραδείγματα;

2. Οι εκπαιδευτικοί ως σχεδιαστές – ανάλυση παραδειγμάτων

- Συστημικού τύπου ζητήματα
- Επιστημονικού τύπου ζητήματα
- Συστημικού και επιστημονικού τύπου ζητήματα

Κατηγορία παραδειγμάτων 1

3. Ο ΜΙΝΩΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Η Κρήτη

Η Κρήτη κατοικήθηκε για πρώτη φορά τη Νεολιθική εποχή. Ο σημαντικότερος οικισμός φαίνεται να ήταν η Κνωσός, όπως ακριβώς και στην Εποχή του Χαλκού. Στην 3η και 2η χιλιετία π.Χ. ο πολιτισμός στην Κρήτη έφτασε σε υψηλό επίπεδο κοινωνικής και οικονομικής οργάνωσης και καλλιτεχνικής παραγωγής. Είναι γνωστός με το όνομα «μινωικός πολιτισμός» από το μυθικό βασιλιά της Κνωσού Μίνωα και ήρθε στο φως στις αρχές του 20ού αιώνα με τις ανασκαφές του Βρετανού αρχαιολόγου Άρθουρ Έβανς στην Κνωσό.

Η μινωική Κρήτη.

Ο μινωικός πολιτισμός

Από τις αρχές της 3ης χιλιετίας π.Χ. ο πληθυσμός στην Κρήτη βαθμιαία αυξάνεται, η γεωργία και η κτηνοτροφία γίνονται πιο συστηματικές και οι κάτοικοι οργανώνονται σε μικρούς οικισμούς. Οι Μινωίτες έχουν επαφή με άλλες περιοχές του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου, όπως οι Κυκλάδες, η Κύπρος και η Αίγυπτος, με τις οποίες εμπορεύονται διάφορα προϊόντα. Εξάγουν λάδι, κρασί, ξυλεία, λίθινα αγγεία, ίσως υφάσματα και δέρματα. Εισάγουν μέταλλα ή άλλες πρώτες ύλες για την κατασκευή όπλων, εργαλείων και καλλιτεχνημάτων, όπως χαλκό από την Κύπρο και άργυρο από τις Κυκλάδες.

Έτσι, μερικοί οικισμοί αποκτούν σιγά σιγά μεγαλύτερη έκταση και πλούτο από τους άλλους. Αυτή η εξέλιξη οδηγεί, γύρω στο 2000 π.Χ., στη μεγαλύτερη αλλαγή στην ιστορία του μινωικού πολιτισμού με **την εμφάνιση των πρώτων ανακτόρων**. Γύρω τους αναπτύσσονται μεγάλοι οικισμοί που μπορούν να χαρακτηριστούν πόλεις. Μέχρι σήμερα είναι γνωστά με βεβαιότητα τέσσερα τέτοια ανάκτορα, στην **Κνωσό**, τη **Φαιστό**, τα **Μάλια** και τη **Ζάκρο**. Τα πρώτα ανάκτορα καταστρέφονται γύρω στο 1700 π.Χ. από σεισμό, αλλά ξαναχτίζονται πιο επιβλητικά. Η περίοδος των δευτέρων, **νέων ανακτόρων** (1700-1450 π.Χ) είναι αυτή της μεγαλύτερης ακμής του μινωικού πολιτισμού. Την εποχή αυτή οι Μινωίτες κυριαρχούν στο Αιγαίο, όπου ιδρύουν αποικίες (Κύθηρα, Ρόδος) και έχουν στενές σχέσεις με την ηπειρωτική Ελλάδα, επηρεάζοντας έντονα το μυκηναϊκό πολιτισμό που κάνει τότε την εμφάνισή του.

Τα ανάκτορα είναι μεγάλα συγκροτήματα κτιρίων, αποτελούνται δηλαδή από πολλές πτέρυγες δωματίων και είναι τα διοικητικά, οικονομικά, θρησκευτικά και καλλιτεχνικά κέντρα της περιοχής στην οποία βρίσκονται. Παρά τις επιμέρους διαφορές όλα τα μινωικά ανάκτορα έχουν τα εξής κοινά χαρακτηριστικά:

- Έχουν προσανατολισμό στον άξονα Βορρά-Νότου.

επιμέρους διαφορές όλα τα μινωικά ανάκτορα έχουν τα εξής κοινά χαρακτηριστικά:

- Έχουν προσανατολισμό στον άξονα Βορρά-Νότου.
- Έχουν μία ορθογώνια κεντρική αυλή. Γύρω της αναπτύσσονται οι πτέρυγες των δωματίων.
- Ήταν πολυώροφα, είχαν μεγάλες κλίμακες, φωταγωγούς, σύστημα ύδρευσης και αποχέτευσης και αρκετοί χώροι τους έφεραν τοιχογραφίες. Από αυτές αντλούμε πλήθος πληροφοριών για πολλές από τις πτυχές της ζωής των Μινωιτών.
- Δεν ήταν οχυρωμένα.

Τα ανάκτορα ήταν η κατοικία του άρχοντα της ευρύτερης περιοχής, όπου συγκεντρωνόταν η παραγωγή και τα εμπορεύματα για να διατεθούν στο εσωτερικό του νησιού ή στο εξωτερικό. Ήταν επίσης κέντρα κατασκευής πολύτιμων αντικειμένων και καλλιτεχνημάτων, καθώς και θρησκευτικά κέντρα, όπου μαζευόταν πλήθος κόσμου με την ευκαιρία διαφόρων τελετών. Στα ανάκτορα δηλαδή ζούσε, κυκλοφορούσε και εργαζόταν μεγάλος αριθμός αξιωματούχων, υπαλλήλων και τεχνιτών.

που
ήτερο
αφής
ημής
ρηθεί
ή του
το. Η
αι ότι
άποια
ογκό
ιείου)

Μεταγραφή των ιερογλυφικών του δίσκου της Φαιστού. Δεν υπάρχει σχέση με τα αιγυπτιακά ιερογλυφικά. Παρουσιάζονται μορφές και αντικείμενα της καθημερινής ζωής, ανθρώπινες μορφές και μέλη του σώματος, εργαλεία, ζώα και φυτά. Μπορείς να προσδιορίσεις τι εικονίζουν τα

Παράλληλα, υπήρχαν διάσπαρτες σε ολόκληρη την Κρήτη αγροικίες ή επαύλεις που συγκέντρωναν τη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή της περιοχής τους και έλεγχαν τη διακίνηση των προϊόντων για λογαριασμό των ανακτόρων. Το πολιτικό, διοικητικό και οικονομικό σύστημα της μινωικής Κρήτης ήταν δηλαδή **συγκεντρωτικό**, με κέντρο τα ανάκτορα.

Η ανάπτυξη του εμπορίου και η περίπλοκη διοικητική και κοινωνική οργάνωση οδήγησαν γύρω στο 1700 στη χρήση ενός συστήματος γραφής το οποίο αρχικά έμοιαζε με τα ιερογλυφικά, όπως αποδεικνύει ο δίσκος της Φαιστού. Λίγο αργότερα άρχισε να χρησιμοποιείται ένα νέο σύστημα γραφής, η **Γραμμική Α**. Η γραφή ήταν συλλαβική, δηλαδή κάθε σημείο αντιστοιχούσε σε μία **συλλαβή**, και υπήρξε το πρότυπο για την ανάπτυξη της μυκηναϊκής γραφής. Σημεία αυτής της γραφής έχουν βρεθεί κυρίως επάνω σε αγγεία ή χαραγμένα σε πινακίδες απογραφής εμπορευμάτων. Η γραφή όμως αυτή δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί. 🖥

Λήξ
ων
θός
ων
ικό
ω).

Την εποχή των νέων ανακτόρων (1700-1450 π.Χ.) οι Μινωίτες κυριαρχούν με τα πλοία τους σε όλο το Αιγαίο. Η εμπορική δραστηριότητα που είχε ξεκινήσει από την προηγούμενη χιλιετία είναι τώρα πιο έντονη. Ιδιαίτερη ζήτηση σε όλο το Αιγαίο έχουν τα έργα της καλλιτεχνικής παραγωγής (μεταλλοτεχνία, λιθοτεχνία, κοσμηματοτεχνία). Μινωίτες έμποροι και ναυτικοί φαίνεται να απεικονίζονται σε αιγυπτιακούς τάφους προσφέροντας τέτοια έργα σε Αιγύπτιους αξιωματούχους με τους οποίους συναλλάσσονταν.

A

υψηλής
ρίας των
δόλιθος
ον νέων
ολογικό
κλείου).

Την εποχή των νέων ανακτόρων (1700-1450 π.Χ.) οι Μινωίτες κυριαρχούν με τα πλοία τους σε όλο το Αιγαίο. Η εμπορική δραστηριότητα που είχε ξεκινήσει από την προηγούμενη χιλιετία είναι τώρα πιο έντονη. Ιδιαίτερη ζήτηση σε όλο το Αιγαίο έχουν τα έργα της καλλιτεχνικής παραγωγής (μεταλλοτεχνία, λιθοτεχνία, κοσμηματοτεχνία). Μινωίτες έμποροι και ναυτικοί φαίνεται να απεικονίζονται σε αιγυπτιακούς τάφους προσφέροντας τέτοια έργα σε Αιγύπτιους αξιωματούχους με τους οποίους συναλλάσσονταν.

· **Κνωσό** Γύρω στο 1450 π.Χ. τα μινωικά ανάκτορα καταστρέφονται, πιθανόν από σεισμό, εκτός από αυτό της Κνωσού. Η εξασθένιση της πολιτικής και διοικητικής οργάνωσης που ξεκινούσε από τα ανάκτορα φαίνεται ότι έδωσε την ευκαιρία στους Μυκηναίους να καταλάβουν την Κνωσό. Οι Μυκηναίοι από την Κνωσό φαίνεται ότι κυριαρχούν σε ένα μεγάλο τμήμα της κεντρικής και ανατολικής Κρήτης μέχρι το 1370 π.Χ., οπότε το ανάκτορο της Κνωσού καταστρέφεται οριστικά. Στη συνέχεια η Κρήτη αποτελεί επαρχία του μυκηναϊκού κόσμου διατηρώντας όμως ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Ερωτήσεις - Δραστηριότητες

1. Να παρατηρήσετε στον χάρτη τη γεωγραφική θέση της Κρήτης. Με βάση αυτή να εξηγήσετε τη μινωική θαλασσοκρατία.
2. Πώς φαντάζεστε τη ζωή και την κίνηση σε ένα κρητικό ανάκτορο μια ημέρα γιορτής;

B

A

Μινωικός πολιτισμός

Στην Κρήτη, αυτήν την εποχή και κυρίως μετά το 2000 **αναπτύσσεται ο μινωικός πολιτισμός** με κέντρα την Κνωσσό και την Φαιστό.

Από το 1600 και μετά, οι Μινωίτες (που πήραν το όνομά τους από το βασιλιά Μίνωα) **κυριαρχούν** σ' όλο το Αιγαίο πέλαγος, Τα ανάκτορα (εκεί που μένει ο βασιλιάς) ήταν πολυώροφα και γνωρίζουν τη γραφή. Τα γράμματά τους (Γραμμική Α, στον δίσκο της Φαιστού) μοιάζουν με τα ιερογλυφικά.

Γύρω στα 1450 π.Χ. έρχεται η καταστροφή από σεισμό.

B

1. Να ταιριάζετε τις λέξεις

• Λεωνίδας	Σαλαμίνα
• Πausανίας	Πλαταιές
• Μίλητος	Μαραθώνας
• Θεμιστοκλής	Ιωνία
• Μιλτιάδης	Θερμοπύλες

2. Είναι Λάθος ή Σωστό;

- 1. Οι Σπαρτιάτες ήταν μόνοι αυτοί από τους Έλληνες στις Θερμοπύλες
- 2. Το 480 π,Χ, οι Αθηναίοι έφυγαν από την Αθήνα για να σωθούν από τους Πέρσες
- 3. Στο Μαραθώνα ο Δάτης και ο Αρταφέρνης ήταν οι αρχηγοί των Περσών
- 4. Έξω από τον Άθω καταστράφηκε ο στόλος του Μαρδόνιου.
- 5. Το Περσικό κράτος έγινε μόνο από τους Πέρσες.
- 6. Η επανάσταση των Ελλήνων στην Ιωνία πέτυχε.
- 7. Στόλος είναι πολλοί στρατιώτες.
- 8. Φόρος είναι τα λεφτά που πληρώνουμε στο κράτος.
- 10. Όλη η Ελλάδα έστειλε πλοία στην Ιωνία.

Παράδειγμα συνδυασμού βιολογίας - γλώσσας

A

- Να ανανηρώσετε τις σύνθετες λέξεις στις παρακάτω προτάσεις που προέρχονται από το βιβλίο Βιολογίας της Α' Γυμνασίου και να τις καταγράψετε στον πίνακα που ακολουθεί:
- Τα φυτά αποτελούν τροφή για τους φυτοφάγους οργανισμούς, οι οποίοι με τη σειρά τους αποτελούν τροφή για άλλους οργανισμούς. Έτσι, όλοι οι οργανισμοί εξαρτώνται άμεσα ή έμμεσα από τους αυτότροφους οργανισμούς.

B

- Ετερότροφος είναι ο οργανισμός που δεν έχει τη δυνατότητα [...] να παραγάγει μόνος του την τροφή του.
- Οι οργανισμοί [...] δομούνται από κύτταρα, ένα εάν είναι μονοκύτταροι ή περισσότερα εάν είναι πολυκύτταροι.
- Η βιολογία είναι η επιστήμη της ζωής. Ασχολείται δηλαδή με τη μελέτη των οργανισμών, όπως είναι τα φυτά, τα ζώα κτλ

Α' συνθετικό	Β' συνθετικό	Σύνθετη λέξη
Βιο- (< Βίος)	- λογία (< λόγος)	Η
Βιο- (< Βίος)	-σφαίρα	Η
Μονο-	-κύτταρος	Ο
Πολύ-	-κύτταρος	Ο
Αυτό- (μόνος μου / από μόνος μου)	-τροφος (< τρέφω/τρέφομαι)	Ο
Ετερό- (άλλος / από άλλον)	-τροφος (< τρέφω/τρέφομαι)	Ο
Φωτο- (<το φως/ του φωτός)	- σύνθεση	Η
Φυτο-	- φάγος (< φαγ- βλ. λέξη φαγητό)	Ο
Σαρκό-	- φάγος (< φαγ- βλ. λέξη φαγητό)	Ο
Ενδο- (< στα αρχαία ελληνικά σημαίνει μέσα)	- σκελετός	Ο
Εξω-	- σκελετός	Ο
Ποικιλό- (< ποικίλος)	- μορφία(< μορφή)	Η
Αιμο- (< αίμα)	(< μορφή)	Τα
Αιμο- (< αίμα)	-πετάλιο (< πέταλο)	Τα

Μαθαίνω στα άλλα σχολικά μαθήματα!

Ρωμαϊκή εποχή (30π.Χ.- μέσα του 4ου αιώνα μ.Χ.)

- Εντυπωσιακά και επιβλητικά κτήρια δημόσια και ιδιωτικά, υπάρχουν σ' όλες τις μεγάλες πόλεις. Αυτά φανερώνουν ότι υπήρχε μια άρχουσα τάξη με οικονομική δύναμη, που μπορούσε να διαθέτει αρκετά χρήματα για την κατασκευή πολυτελών κατοικιών. Η οικονομία, αρκετά εύρωστη, έδωσε τη δυνατότητα να δημιουργηθούν έργα κοινής ωφέλειας όπως θέατρα, αμφιθέατρα, ωδεία, γυμνάσια, στάδια, λουτρά, υδραγωγεία, κρήνες και ναοί.

A. Προσφορά

47. Συμπληρώνουμε:

Πώς ήταν τα κτήρια της
ρωμαϊκής αρχιτεκτονικής;

ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΑ

Τι είδους κτήρια
υπήρχαν;

πολυτελείς κατοικίες

B. Ζήτηση

Μαθαίνω στα άλλα σχολικά μαθήματα!

Με ψηφιδωτά διακοσμούσαν τμήματα των τοίχων. Διασώζονται μια ψηφιδωτή σύνθεση που κοσμεί την εκκλησία της Παναγίας της Αγγελόκτιστης στο Κίτι και δυο που στόλιζαν μέχρι πρόσφατα τις τουρκοκρατούμενες εκκλησίες της Παναγίας Κυράς στα Λειβάδια Αμμοχώστου και της Παναγίας της Κανακαριάς στη Λυθράγκωμη.

A

49. Ενώνουμε τις απλές λέξεις με το ακαδημαϊκό λεξιλόγιο, όπως στο παράδειγμα:

υπάρχει ακόμα

κάνει όμορφο

φτιάχνεται

φροντίζω να μείνει ίδιο

διατηρώ

διακοσμεί/στολίζει/κοσμεί

διασώζεται

κατασκευάζεται

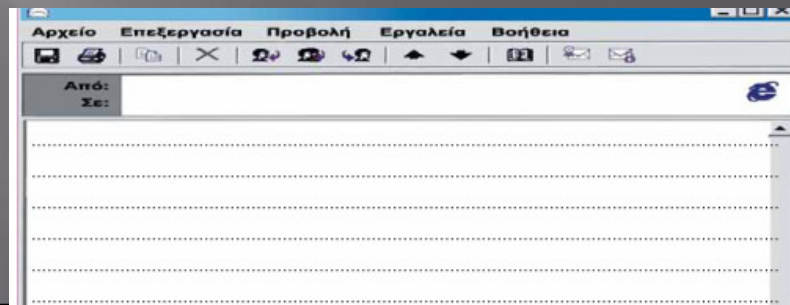
B

Επισημάνσεις εκπαιδευτικών	Παράδειγμα 1
Έρχονται συνεχώς παιδιά στην τάξης μας. Τι να κάνουμε;	Ανάπτυξη/ προσαρμογή υλικού & διαφοροποίηση
Δεν έχουν διάθεση να μάθουν	Συναίσθημα - επένδυση
Είναι πολλά τα γλωσσικά επίπεδα στην τάξη	Ίδιο με τα προηγούμενα
Έχουμε παιδιά που έχουν κάνει βιολογία αλλά δεν καταλαβαίνουν ελληνικά. Τι να κάνω;	Σύνδεση γλώσσας – διδακτικού Α.
Έχουν πολλά κενά τα παιδιά. Τι να κάνουμε;	Ανάπτυξη/ προσαρμογή υλικού & διαφοροποίηση
Είδος μάθησης, γραμματισμών	Μαθαίνουν – ελέγχω, σχολικός γραμματισμός
Μας λένε θεωρίες που δεν εφαρμόζονται	Διάθεση υλικού – δεν είναι δύσκολο

Ομάδα παραδειγμάτων 2 (στοιχεία προοδευτισμού)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. **Παιχνίδι ρόλων :** Μοιράζεται στην τάξη στον κάθε μαθητή από ένα χαρτάκι όπου υπάρχει γραμμένο ένα επάγγελμα (π.χ. αστυνομικός). Στον πίνακα γράφουμε μια λίστα με ανάγκες ή προβλήματα (π.χ. μου έκλεψαν το αυτοκίνητο). Ένας μαθητής ψάχνει έναν επαγγελματία, για να τον βοηθήσει σε ένα πρόβλημα από αυτά που έχουν γραφεί στον πίνακα. Ρωτάει τους συμμαθητές του αν μπορούν να τον εξυπηρετήσουν. Αυτοί ανάλογα με το χαρτί τους απαντούν «ναι» ή «όχι». Μόλις βρεθεί το επάγγελμα οι ρόλοι αλλάζουν.
2. « **Θέλω να γίνω γιατί.....**» . Γράφω ένα μικρό κείμενο για το επάγγελμα που μου αρέσει.
3. Χθες σας κάλεσαν σε μια συνέντευξη για μια εργασία που σας αρέσει πολύ. Στείλτε ένα μήνυμα με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε ένα φίλο και αφηγηθείτε του τι έγινε στη συνέντευξη. Μην ξεχάσετε τις λέξεις που δείχνουν χρόνο και τη **σειρά που έγιναν τα γεγονότα: πρώτα, έπειτα, αργότερα, στο τέλος.**

«Θάλασσά μου σκοτεινή» & Ασκήσεις (2 διδακτικές ώρες)

📖 Οι μαθητές ακούνε το τραγούδι «Θάλασσά μου σκοτεινή» (Στίχοι- μουσική: Νίκος Πορτοκάλογλου) από το *Λίγα τραγούδια θα σου πω*, σελ. 83-87 και στη συνέχεια διαβάζουν το τραγούδι. Στη συνέχεια:

✍ Κάνουν τις ασκήσεις της ενότητας και εξασκούνται στην κατανόησή του τραγουδιού και στη χρήση των επιθέτων.

✍ Εξασκούνται στην περιγραφή (μέσω της περιγραφής της θάλασσας) και συνειδητοποιούν τη μεγάλη σημασία που έχουν τα επίθετα για την οργάνωση της.

✍ Εξασκούνται με ασκήσεις στην κλίση των επιθέτων σε -ύς, -ιά, -ύ.

✍ Εξασκούνται με ασκήσεις στη σύγκριση

Αχ θάλασσά μου σκοτεινή!

Νίκος Πορτοκάλογλου

Θάλασσά μου σκοτεινή

Στίχοι - μουσική - τραγούδι: Νίκος Πορτοκάλογλου

Αχ θάλασσά μου σκοτεινή
θάλασσα αγριεμένη.
Πού θα με βγάλεις το πρωί,
σε ποια στεριά μου ζένη;

Πού θα με βγάλεις το πρωί
σε ποια στεριά μου ζένη;
Αχ θάλασσά μου σκοτεινή
θάλασσα αγριεμένη!

Τα είχα όλα μια φορά
μα ήθελα παραπάνω.
Τι να τα κάνω τώρα για
απ' ό,τι σου σε ξάνω;

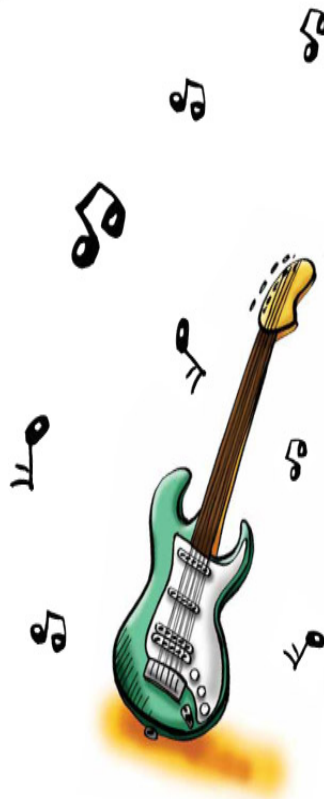
Μέσα στα μαύρα σου νερά
κομμάτια η ζωή μου.

Αχ θάλασσά μου εσύ βαθιά
πού κρύβεις το νησί μου;

Αχ θάλασσά μου εσύ βαθιά
πού κρύβεις το νησί μου;

Μέσα στα μαύρα σου νερά
κομμάτια η ζωή μου.

Γεννήθηκε στο Βόλο το Δεκέμβριο του 1957. Ασχολείται με τη μουσική από πολύ μικρός. Η συνάντησή του με το Δ. Σαββόπουλο το 1977 τον σηματοδότησε. Μαζεύει τους παλιούς συμφοιτητές του και φτιάχνει το μουσικό συγκρότημα ΦΑΤΜΕ που αφιέρνει το δικό του στίγμα στο ελληνικό τραγούδι: ήχος ηλεκτρονικός, πολλές ιδέες και μουσική ωριμότητα, ροκ και λαϊκός μαζ. Από το 1989 όμως συνεχίζει μόλις του το μουσικό ταξίδι!

Δραστηριότητες

1. Τι συναισθήματα μου δημιουργεί το τραγούδι; (σημειώνω με ✓)

- α. χαρά ☐ β. φόβος ☐ γ. αισιοδοξία ☐
δ. αγνία ☐ ε. μελαγχολία ☐ στ. άλλο ☐

• χαρά

• φόβος

• αισιοδοξία

• μελαγχολία

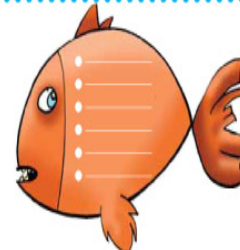

• αγνία

• άλλο

β. Βρίσκω στο τραγούδι τις λέξεις που μου δημιουργούν αυτά τα συναισθήματα.

2. Βρίσκω τα αντίθετα.

- α. σκοτεινή #
β. αγριεμένη #
γ. πρωί #
δ. ξάνω #
ε. μαύρα #
στ. βαθιά #
ζ. κρύβεις #
η. όλα #

3. Συγκρίνω την 1η με τη 2η στροφή και την 4η με την 5η. Αντιστοιχίζω τους όμοιους στίχους. Τι παρατηρώ σε σχέση με την επανάληψη των στίχων;

- 1η Αχ θάλασσά μου σκοτεινή 2η Πού θα με βγάλεις το πρωί
θάλασσα αγριεμένη. σε ποια στεριά μου ζένη;
Πού θα με βγάλεις το πρωί Αχ θάλασσά μου σκοτεινή
σε ποια στεριά μου ζένη; θάλασσα αγριεμένη.

- 4η Μέσα στα μαύρα σου νερά 5η Αχ θάλασσά μου εσύ βαθιά
κομμάτια η ζωή μου. πού κρύβεις το νησί μου;
Αχ θάλασσά μου εσύ βαθιά Μέσα στα μαύρα σου νερά
πού κρύβεις το νησί μου; κομμάτια η ζωή μου.

4.

α. Σε ποιον μιλάει ο στικουργός στην 1η, 2η, 4η και 5η στροφή;

"Απόψε που σε χάνω".

Σε ποιο πρόσωπο αναφέρεται το "σε" του στίχου αυτού;

β. Πώς χρησιμοποιείται η θάλασσα στο τραγούδι; Τι ρόλο παίζει; Τι συμβολίζει;

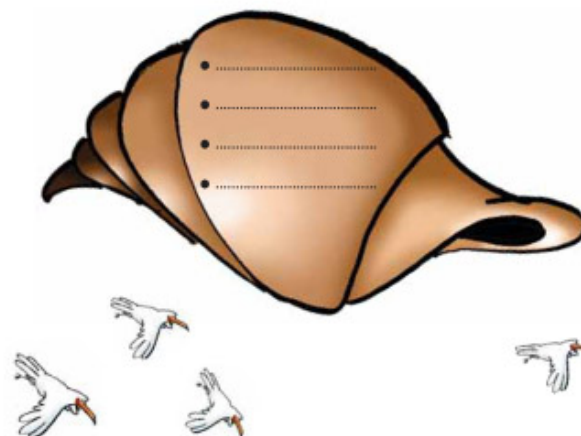
γ. Τι συμβολίζουν στο τραγούδι: "η ζένη στεριά", "το νησί μου";

5.

α. Πώς βλέπει ο στικουργός τη θάλασσα;

Γράφω μέσα στο κοχύλι τα επίθετα με τα οποία περιγράφει ο στικουργός τη θάλασσα.

β. "Αχ θάλασσά μου...".

Πώς βλέπω εγώ τη θάλασσα;

• γαλάζια	• πλατιά
• ήρεμη	• μικρή
• φουρτουνασμένη	• μεγάλη
• δροσερή	• μυστηριώδη
• επικίνδυνη	

Δραστηριότητες

6.

Στην πατρίδα σου έχετε
τραγούδια που μιλάνε
για τη θάλασσα;

Αν **ΝΑΙ**, πώς
παρουσιάζεται
η θάλασσα σ' αυτά;

Αν **ΟΧΙ**, για τι
άλλο μιλάνε;

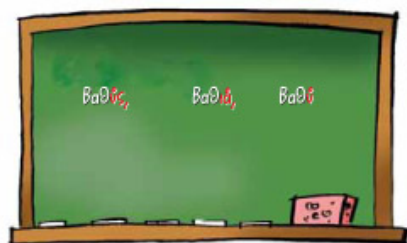
7.

Μια περιπέτεια στη θάλασσα!

[illegible]

"Αχ θάλασσά μου εσύ βαθιά"

1. Θυμάμαι και άλλα επίθετα σε **-ύς, -ιά, -ύ** και τα συγκεντρώνω στον παρακάτω πίνακα.

βαθύ πηγάδι φαρδιά ρούχα μακρύ παντελόνι πλατύ παράθυρο ελαφρύ σαν πούπουλο παχιά αγελάδα βαριά σακούλα

Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
βαθύς	βαθιά	βαθύ
φαρδύς		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

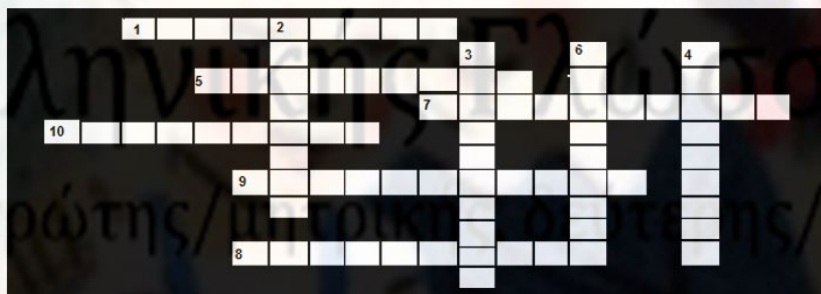
Γραμματική

2. Βάζω δίπλα σε κάθε ουσιαστικό το κατάλληλο /-α επίθετο/-α σε **-ύς, -ιά, -ύ** στο σωστό τύπο:

π.χ. βαθιά	νερά
.....	γυναίκα
.....	πίατο
.....	σκεψεις
.....	μαλλιά
.....	καπέλο
.....	ταξίδι
.....	φρούστα
.....	τοάντα
.....	θάλασσα
.....	δρόμος
.....	ύπνος
.....	ποτάμι

☞ Προσπάθησε να συμπληρώσεις το σταυρόλεξο κατασκευάζοντας λέξεις που τελειώνουν σε *-ότητα* από τα επίθετα που υπάρχουν σε κάθε πρόταση. Σε περίπτωση που έχεις αμφιβολίες για την ύπαρξη της λέξης που κατασκευάζεις, συμβουλέψου το *ΛΚΝ*.

1. Ένα παιδί που έχει βίαιη συμπεριφορά χαρακτηρίζεται από
2. Πολλοί δεν πίστευαν στην της απόφασης του δικαστηρίου. Δεν πίστευαν πως είναι ορθή.
3. Ο Ηλίας είναι έτοιμος για τον αγώνα ποδοσφαίρου της Κυριακής: είναι σε
4. Τα χρώματα του πίνακα ζωγραφικής είναι πολύ ζωντανά. Τα χρώματα χαρακτηρίζονται από
5. Οι συμμαθητές σου δεν είναι εχθροί. Δεν πρέπει να τους συμπεριφέρεσαι με
6. Ένας τίμιος έμπορος δεν κλέβει τους πελάτες του: έχει
7. Τα λιπάσματα αυξάνουν τη του εδάφους: τα κάνουν πιο γόνιμα.
8. Οι εγκληματίες ξεφεύγουν από τα όρια της: δεν κάνουν νόμιμες πράξεις.
9. Οι τιμές των ρούχων είναι σταθερές εδώ και 2 χρόνια. Χαρακτηρίζονται από

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Α. & Μητσιακή, Μ. (2009). Η χρήση των μονόγλωσσων λεξικών στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας: μία διδακτική εφαρμογή». Πανελλήνιο Συνέδριο <<Η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας ως Πρώτης/Μητρικής, ως Δεύτερης/Ξένης, Νομφαίο, 4-6 Σεπτεμβρίου 2009. <http://linguistics>.

Γλώσσα - μαθηματικά

- **1^ο διδακτικό παράδειγμα**
- **✓** Η μαθηματικός της τάξης καλεί τα παιδιά να επιλύσουν μια κλασματική εξίσωση γνωστοποιώντας στους μαθητές πως ο άγνωστος X , τον οποίο καλούνται να βρουν είναι ο αριθμός των βημάτων που πρέπει να κάνουν με σημείο αφετηρίας την πόρτα της τάξης, για να βρουν έναν θησαυρό.
- **✓** Τα παιδιά λύνουν την εξίσωση και βρίσκουν ότι $X = 11$, κάνουν έντεκα βήματα ξεκινώντας από την πόρτα και βρίσκουν έναν θησαυρό. Πρόκειται για το παραμύθι «**Η Βιβλιοθηκάριος της Βασόρας**» της Jeanette Winter (Εκδόσεις Παπαδόπουλος) που βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα. Πιο συγκεκριμένα, όταν η εισβολή στο Ιράκ έφτασε μέχρι τη Βασόρα στις 6 Απριλίου του 2003 με τη βοήθεια φίλων και γειτόνων, η Αλία Μοχάμεντ Μπέικερ, υπεύθυνη βιβλιοθηκάριος στην κεντρική βιβλιοθήκη της Βασόρας, κατάφερε να διασώσει το εβδομήντα τοις εκατό των βιβλίων της βιβλιοθήκης, προτού αυτή παραδοθεί στις φλόγες εννέα μέρες αργότερα. Τα γεγονότα αποκαλύφθηκαν στον κόσμο από τη δημοσιογράφο της εφημερίδας *New York Times*, Σέιλα Κ. Ντιούαν στις 23 Ιουλίου του 2003. Η ιστορία επιλέχτηκε, γιατί μεταδίδει ένα μήνυμα αγώνα και πίστης στις αξίες του πολιτισμού μέσα στις αντίξοες συνθήκες του πρόσφατου πολέμου στο Ιράκ. Η ανάγνωσή της ιστορίας γίνεται μέσα στην τάξη και διαβάζουν όλοι οι μαθητές.

Κάλφογλου, Ε. & Μποτέλη, Σ., Το κυνήγι του διαπολιτισμικού θησαυρού:
Διδακτικά παραδείγματα

- **✓** Ακολουθεί συζήτηση για την ειρήνη και τον πόλεμο και την αξία της γνώσης.
- **✓** Συγκρατούμε τις λέξεις **βιβλία, βιβλιοθήκη, βιβλιοθηκάριος, πόλεμος και ειρήνη.**
- Στόχοι που επετεύχθησαν: σε γνωστικό και γλωσσικό επίπεδο ανάπτυξη της ικανότητας επίλυσης εξισώσεων, ανάπτυξη δεξιότητας κατανόησης γραπτού λόγου (η οποία διαπιστώθηκε μέσα από στοχευμένες ερωτήσεις), εμπλουτισμός λεξιλογίου, ανάπτυξη δεξιότητας παραγωγής προφορικού λόγου και σε επίπεδο τάξης συμμετοχή όλων των μαθητών στη συζήτηση., ιδιαίτερα αυτών από το Αφγανιστάν , οι οποίοι έχουν βιώματα παρόμοια με αυτά που περιγράφονται στο παραμύθι.

Επισημάνσεις εκπαιδευτικών	Παράδειγμα 1	Παράδειγμα 2
Έρχονται συνεχώς παιδιά στην τάξη μας. Τι να κάνουμε;	Ανάπτυξη/ προσαρμογή υλικού & διαφοροποίηση	Ίδιο με το 1
Δεν έχουν διάθεση να μάθουν	Συναίσθημα - επένδυση	Ισχυρότερο το κίνητρο – συναίσθημα - επένδυση
Είναι πολλά τα γλωσσικά επίπεδα στην τάξη	Ίδιο με τα προηγούμενα	Ίδιο με το 1
Έχουμε παιδιά που έχουν κάνει βιολογία αλλά δεν καταλαβαίνουν ελληνικά. Τι να κάνω;	Σύνδεση γλώσσας – διδακτικού Α.	Ίδιο με το 1
Έχουν πολλά κενά τα παιδιά. Τι να κάνουμε;	Ανάπτυξη/ προσαρμογή υλικού & διαφοροποίηση	Ίδιο με το 1
Είδος μάθησης - γραμματισμοί	Μαθαίνουν – ελέγχω Σχολικός γραμματισμός	Μαθαίνουν + δρουν – ελέγχω - σχολικός
Μας λένε θεωρίες που δεν εφαρμόζονται	Διάθεση υλικού – δεν είναι δύσκολο	Δύσκολη η γενίκευση

Παράδειγμα λογικής 3

Η ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Για τον πρωτόγονο άνθρωπο ο ήλιος και η φωτιά που άναβε τυχαία από τους κεραυνούς ήταν η μοναδική πηγή θερμότητας. Παρατηρούσε τις μεταβολές στην ατμόσφαιρα και προσπαθούσε να προφυλαχτεί από το κρύο και τη ζέστη. Αργότερα έμαθε να ανάβει φωτιά κτυπώντας δυο πέτρες ή τρίβοντας δυο ξύλα μεταξύ τους (εικόνα 6.1). Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν τη φωτιά ως ένα από τα τέσσερα βασικά στοιχεία μαζί με τη γη, το νερό και τον αέρα: πίστευαν ότι κάθε σώμα αποτελείται από συνδυασμούς αυτών των τεσσάρων στοιχείων (εικόνα 6.2).

Φυσική (Β Γυμνασίου) - Βιβλίο Μαθητή	Claude	
Η ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ Για τον πρωτόγονο άνθρωπο ο ήλιος και η φωτιά που άναβε τυχαία από τους κεραυνούς ήταν η μοναδική πηγή θερμότητας. Παρατηρούσε τις μεταβολές στην ατμόσφαιρα και προσπαθούσε να προφυλαχτεί από το κρύο και τη ζέστη. Αργότερα έμαθε να ανάβει φωτιά κτυπώντας δυο πέτρες ή τρίβοντας δυο ξύλα μεταξύ τους (εικόνα 6.1). Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν τη φωτιά ως ένα από τα τέσσερα βασικά <u>στοιχεία</u> μαζί με τη γη, το νερό και τον αέρα: πίστευαν ότι κάθε σώμα αποτελείται από συνδυασμούς αυτών των τεσσάρων στοιχείων (εικόνα 6.2).	Η ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ Παλιά, οι άνθρωποι έπαιρναν θερμότητα μόνο από τον ήλιο και τη φωτιά που άναβε από κεραυνούς. Προσπαθούσαν να προστατευτούν από το κρύο και τη ζέστη. Αργότερα, έμαθαν να ανάβουν φωτιά χτυπώντας πέτρες ή τρίβοντας ξύλα. Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι <u>η φωτιά ήταν ένα από τα τέσσερα βασικά στοιχεία, μαζί με τη γη, το νερό και τον αέρα.</u>	

Φυσική (Β Γυμνασίου) - Βιβλίο Μαθητή	Claude (επίπεδο B1)	Chat GPT 4 (επίπεδο B1)
Η ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ Για τον πρωτόγονο άνθρωπο ο ήλιος και η φωτιά που άναβε τυχαία από τους κεραυνούς ήταν η μοναδική πηγή θερμότητας. Παρατηρούσε τις μεταβολές στην ατμόσφαιρα και προσπαθούσε να προφυλαχτεί από το κρύο και τη ζέστη. Αργότερα έμαθε να ανάβει φωτιά κτυπώντας δυο πέτρες ή τρίβοντας δυο ξύλα μεταξύ τους (εικόνα 6.1). Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν τη φωτιά ως ένα από τα τέσσερα βασικά στοιχεία μαζί με τη γη, το νερό και τον αέρα: πίστευαν ότι κάθε σώμα αποτελείται από συνδυασμούς αυτών των τεσσάρων στοιχείων (εικόνα 6.2).	Η ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ Παλιά, οι άνθρωποι έπαιρναν θερμότητα μόνο από τον ήλιο και τη φωτιά που άναβε από κεραυνούς. Προσπαθούσαν να προστατευτούν από το κρύο και τη ζέστη. Αργότερα, έμαθαν να ανάβουν φωτιά χτυπώντας πέτρες ή τρίβοντας ξύλα. Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι η φωτιά ήταν ένα από τα τέσσερα βασικά στοιχεία, μαζί με τη γη, το νερό και τον αέρα.	Η Θερμότητα και ο Ανθρώπινος Πολιτισμός Για τους πρώτους ανθρώπους, ο ήλιος και η φωτιά που έβγαινε από τους κεραυνούς ήταν <u>οι μοναδικές πηγές θερμότητας</u>. Παρατηρούσαν τον καιρό και προσπαθούσαν να προστατευτούν από το κρύο και τη ζέστη. Αργότερα, έμαθαν να ανάβουν φωτιά χτυπώντας δυο πέτρες ή τρίβοντας ξύλα. Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι η φωτιά <u>ήταν ένα από τα τέσσερα βασικά στοιχεία</u>, μαζί με τη γη, το νερό και τον αέρα. Έλεγαν ότι όλα τα πράγματα είναι φτιαγμένα από αυτά τα τέσσερα στοιχεία.

Βήματα

- Προσφορά: κείμενο βιβλίου + δύο εκδοχές από ΤΝ
- Ζήτηση:
 - Επεξεργασία και δημιουργία των δικών τους εκδοχών (Προγράμματα Επεξεργασία Κειμένου, ΠΠ, Διαδραστικός Πίνακας) (εργασία σε ομάδες – υποστήριξη εκπαιδευτικών)
 - Παρουσίαση: γλωσσική – κατανόηση – εμπλουτισμένη (πολυτροπική)

Βήματα

- Προσφορά: κείμενο βιβλίου + δύο εκδοχές από ΤΝ
- Ζήτηση:
 - Επεξεργασία και δημιουργία των δικών τους εκδοχών (Προγράμματα Επεξεργασία Κειμένου, ΠΠ, Διαδραστικός Πίνακας) (εργασία σε ομάδες – υποστήριξη εκπαιδευτικών)
 - Παρουσίαση: γλωσσική – κατανόηση – εμπλουτισμένη (πολυτροπική)
- Ζήτηση - προσφορά: διαμόρφωση τεστ για τα άλλα παιδιά (π.χ. Τεχνητή Νοημοσύνη, Kahoot κ.λπ.)

Chat GPT (βλ. και λάθη)

Μπορείς τώρα να μου κάνεις ένα τεστ πολλαπλών επιλογών για να ελέγξω αν τα παιδιά κατάλαβαν την ενότητα αυτή της Φυσικής, όπως την άλλαξες;

☼ Βεβαίως! Ακολουθεί ένα τεστ πολλαπλών επιλογών για να ελέγξεις την κατανόηση των παιδιών:

Τεστ Κατανόησης: Η Θερμότητα και ο Ανθρώπινος Πολιτισμός

1. Ποια ήταν η μοναδική πηγή θερμότητας για τους πρώτους ανθρώπους;

- A) Ο ήλιος
- B) Η φωτιά από κεραυνούς
- C) Η φωτιά από ξύλα
- D) Όλες οι παραπάνω

2. Πώς έμαθαν οι άνθρωποι να ανάβουν φωτιά;

- A) Με τη βοήθεια του ήλιου
- B) Χτυπώντας δυο πέτρες ή τρίβοντας ξύλα

- **Τεστ Κατανόησης: Η Θερμότητα και ο Ανθρώπινος Πολιτισμός**
- **Ποια ήταν η μοναδική πηγή θερμότητας για τους πρώτους ανθρώπους;**
 - A) Ο ήλιος
 - B) Η φωτιά από κεραυνούς
 - C) Η φωτιά από ξύλα
 - D) Όλες οι παραπάνω
- **Πώς έμαθαν οι άνθρωποι να ανάβουν φωτιά;**
 - A) Με τη βοήθεια του ήλιου
 - B) Χτυπώντας δυο πέτρες ή τρίβοντας ξύλα
 - C) Με την ηλεκτρική ενέργεια
 - D) Με τη χρήση νερού
- **Ποια ήταν τα τέσσερα βασικά στοιχεία σύμφωνα με τους αρχαίους Έλληνες;**
 - A) Φωτιά, γη, νερό, αέρας
 - B) Ξύλο, σίδηρο, νερό, φωτιά
 - C) Θερμότητα, φως, κίνηση, ήχος
 - D) Γη, αέρας, φως, σκόνη
- **Τι είναι η ατμομηχανή;**
 - A) Μια μηχανή που χρησιμοποιεί νερό
 - B) Μια μηχανή που μετατρέπει τη θερμότητα σε μηχανική ενέργεια
 - C) Μια μηχανή που καθαρίζει τον αέρα
 - D) Μια μηχανή που παράγει ηλεκτρική ενέργεια
- **Ποιο από τα παρακάτω έφερε τη βιομηχανική επανάσταση;**
 - A) Η ανακάλυψη του ηλεκτρισμού
 - B) Η εκτεταμένη χρήση των μηχανών στην παραγωγή αγαθών
 - C) Οι πρώτες μορφές τέχνης
 - D) Η εφεύρεση του τηλεφώνου
- **Ποιο είναι ένα από τα προβλήματα που προκαλούν οι μηχανές;**
 - A) Διατηρούν τη θερμοκρασία σταθερή
 - B) Δημιουργούν ραδιενεργά κατάλοιπα
 - C) Βοηθούν στη γεωργία
 - D) Αυξάνουν τη διάρκεια ζωής των προϊόντων
- **Απαντήσεις:**
- D
- B
- A
- B
- B
- B

Βήματα

- Προσφορά: κείμενο βιβλίου + δύο εκδοχές από ΤΝ
- Ζήτηση:
 - Επεξεργασία και δημιουργία των δικών τους εκδοχών (Προγράμματα Επεξεργασία Κειμένου, ΠΠ, Διαδραστικός Πίνακας) (εργασία σε ομάδες – υποστήριξη εκπαιδευτικών)
 - Παρουσίαση: γλωσσική – κατανόηση – εμπλουτισμένη (πολυτροπική)
- Ζήτηση - προσφορά: διαμόρφωση τεστ για τα άλλα παιδιά (π.χ. Τεχνητή Νοημοσύνη, Kahoot κ.λπ.)
- Απευθείας διδασκαλία (όπου χρειάζεται)

- Γλωσσική εξομάλυνση: συνεργασία σε επίπεδο χρονιάς (με διδασκαλία της γλώσσας)
- Έμφαση σε κάποιες κρίσιμες έννοιες (Π.χ. – ότητα, -ύτητα)

Claude

- Μπορείς να μου δώσεις παραδείγματα που να εμπεριέχουν λέξεις που τελειώνουν σε -ότητα, όπως θερμότητα, ποιότητα και να είναι τα παραδείγματα σε επίπεδο γλωσσομάθειας B1;
- AP
- Βεβαίως! Θα σας δώσω μερικά παραδείγματα με λέξεις που τελειώνουν σε -ότητα, κατάλληλα για επίπεδο γλωσσομάθειας B1:
- Θερμότητα: Το καλοκαίρι, η θερμότητα του ήλιου είναι πολύ έντονη και πρέπει να προστατευόμαστε.
- Ποιότητα: Η ποιότητα του φαγητού σε αυτό το εστιατόριο είναι πάντα εξαιρετική.
- Ταχύτητα: Ο οδηγός μείωσε την ταχύτητα του αυτοκινήτου όταν είδε το σήμα του σχολείου.
- Ικανότητα: Η ικανότητά του να μαθαίνει ξένες γλώσσες είναι αξιοθαύμαστη.
- Καθαριότητα: Η καθαριότητα του σπιτιού είναι σημαντική για την υγεία μας.
- Δραστηριότητα: Η σωματική δραστηριότητα βοηθά στη διατήρηση καλής υγείας.
- Ασφάλεια: Η ασφάλεια των παιδιών στο σχολείο είναι προτεραιότητα για τους δασκάλους.
- Ποσότητα: Η ποσότητα του φαγητού που τρώμε πρέπει να είναι ανάλογη με τις ανάγκες μας.
- Αυτά τα παραδείγματα χρησιμοποιούν απλό λεξιλόγιο και δομές κατάλληλες για το επίπεδο B1, ενώ παράλληλα δείχνουν τη χρήση των λέξεων που τελειώνουν σε -ότητα σε καθημερινά πλαίσια.

Claude

- Συμπληρώστε τα κενά με τη σωστή λέξη που τελειώνει σε -ότητα:
1. Η _____ του νερού είναι πολύ σημαντική για την υγεία μας. α) ποσότητα β) καθαρότητα γ) ικανότητα
 2. Η _____ του δασκάλου να εξηγεί δύσκολες έννοιες είναι αξιοθαύμαστη. α) δραστηριότητα β) ιδιότητα γ) ικανότητα
 3. Η _____ ζωής στις μεγάλες πόλεις συχνά είναι χαμηλότερη από ό,τι στην ύπαιθρο. α) ποιότητα β) ποσότητα γ) ιδιότητα
 4. Η _____ είναι απαραίτητη σε όλους τους χώρους εργασίας. α) ταυτότητα β) καθαρότητα γ) ασφάλεια
 5. Η _____ του φαγητού είναι πιο σημαντική από την ποσότητα. α) ποιότητα β) ιδιότητα γ) δραστηριότητα
 6. Η _____ των παιδιών να μαθαίνουν γρήγορα είναι εντυπωσιακή. α) ποσότητα β) ικανότητα γ) ιδιότητα
 7. Η σωματική _____ βοηθά στη διατήρηση καλής υγείας. α) ποιότητα β) ταυτότητα γ) δραστηριότητα
 8. Η _____ του ατόμου πρέπει να γίνεται σεβαστή από όλους. α) ιδιότητα β) προσωπικότητα γ) ποσότητα
 9. Η _____ των προϊόντων στο σούπερ μάρκετ ποικίλλει ανάλογα με την εποχή. α) ποιότητα β) ποσότητα γ) ικανότητα
 10. Η _____ του πολίτη είναι απαραίτητη για πολλές συναλλαγές με το δημόσιο. α) ταυτότητα β) ιδιότητα γ) καθαρότητα

Μπορείς να μου δώσεις παραδείγματα που να εμπεριέχουν λέξεις που τελειώνουν σε -ότητα, όπως θερμότητα, ποιότητα και να είναι τα παραδείγματα σε επίπεδο γλωσσομάθειας B1;

Βεβαίως! Θα σας δώσω μερικά παραδείγματα με λέξεις που τελειώνουν σε -ότητα, κατάλληλα για επίπεδο γλωσσομάθειας B1:

1. Θερμότητα: Το καλοκαίρι, η θερμότητα του ήλιου είναι πολύ έντονη και πρέπει να προστατευόμαστε.
2. Ποιότητα: Η ποιότητα του φαγητού σε αυτό το εστιατόριο είναι πάντα εξαιρετική.
3. Ταχύτητα: Ο οδηγός μείωσε την ταχύτητα του αυτοκινήτου όταν είδε το σήμα του σχολείου.
4. Ικανότητα: Η ικανότητά του να μαθαίνει ξένες γλώσσες είναι αξιοθαύμαστη.
5. Καθαριότητα: Η καθαριότητα του σπιτιού είναι σημαντική για την υγεία μας.
6. Δραστηριότητα: Η σωματική δραστηριότητα βοηθά στη διατήρηση καλής υγείας.
7. Ασφάλεια: Η ασφάλεια των παιδιών στο σχολείο είναι προτεραιότητα για τους δασκάλους.
8. Ποσότητα: Η ποσότητα του φαγητού που τρώμε πρέπει να είναι ανάλογη με τις ανάγκες μας.

Επισημάνσεις εκπαιδευτικών	Παράδειγμα 1	Παράδειγμα 2	Παράδειγμα 3
Έρχονται συνεχώς παιδιά στην τάξης μας. Τι να κάνουμε;	Ανάπτυξη/ προσαρμογή υλικού & διαφοροποίηση	Ίδιο με το 1	Η διαφοροποίηση είναι ενσωματωμένη
Δεν έχουν διάθεση να μάθουν	Συναίσθημα - επένδυση	Ισχυρότερο το κίνητρο - συναίσθημα	+ Αξιοποίηση όλων των ρεπερτορίων τους
Είναι πολλά τα επίπεδα γλωσσομάθειας στην τάξη	Ίδιο με τα προηγούμενα	Ίδιο με το 1	Πορεία με βάση τις δυνατότητες
Έχουμε παιδιά που έχουν κάνει βιολογία αλλά δεν καταλαβαίνουν ελληνικά. Τι να κάνω;	Σύνδεση γλώσσας – διδακτικού Α.	Ίδιο με το 1	Διαγλωσσική παιδαγωγική – χρήση της γλώσσας
Έχουν πολλά κενά τα παιδιά. Τι να κάνουμε;	Ανάπτυξη/ προσαρμογή υλικού & διαφοροποίηση	Ίδιο με το 1	Συνύπαρξη επιπέδων (βλ. εξετάσεις στη γλωσσομάθεια)
Είδος μάθησης - γραμματισμοί	Μαθαίνουν – ελέγχω Σχολικός	Μαθαίνουν + δρουν – ελέγχω - σχολικός	Κατακτώ κάνοντας – υποστήριξη - ψηφιακός
Μας λένε θεωρίες που δεν εφαρμόζονται	Διάθεση υλικού – δεν είναι δύσκολο	Δύσκολη η γενίκευση	<u>Δύσκολη η εφαρμογή – αλλαγές σε συστημικό επίπεδο</u>

Οι εκπαιδευτικοί ως σχεδιαστές

- Γνωρίζουν τα όρια της κάθε διδακτικής παράδοσης
- Μπορούν να σχεδιάζουν ανάλογα με το πλαίσιο
- Μπορούν να εξηγούν δύσκολα ζητήματα
- Μπορούν να κάνουν μείξεις
- Μπορούν να προσαρμόζονται σχετικά εύκολα στα (εκάστοτε) νέα δεδομένα

Προϋποθέσεις

- Σχέδιο και αλλαγές και σε επίπεδο συστήματος – ανατροφοδότηση
- Από τους/ τις εκπαιδευτικούς που εκτελούν σε αυτούς/ές που μπορούν να σχεδιάσουν
- Κατανάλωση – παραγωγή υλικού

Χρήσιμες σελίδες ΚΕΓ

https://www.greek-language.gr

www.greek-language.gr

ΚΕΓ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΕΘΝΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΓΛΩΣΣΑΣ (EFNIL)

Πιστοποίηση ? Βοήθεια Χάρτης Πλοήγησης Επικοινωνία A+ A- EN

α β γ

πύλη
για την Ελληνική γλώσσα

Αρχική | Νέα Ελληνική | Νεοελλ. Λογοτεχνία | Μεσαιωνική Ελληνική | Αρχαία Ελληνική | Θεωρία & Ιστορία | Ενημέρωση

ΝΕΑ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

- 27.01.2025**
Πρόσκληση συμμετοχής στο 1^ο Διεθνές Συνέδριο Δ.ΕΛ.ΕΞΩ. – Διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού στο εξωτερικό: νέα δεδομένα και ζητούμενα (5-7/2/26)
- 27.01.2025**
Εκδήλωση του ΚΕΓ και του Δήμου Καλαμαριάς για την Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας (9/2/25)
- 16.01.2025**
Λεξιλογείον: μιλώντας για λέξεις
- 29.01.2025**
Διαδίκτυα μαθήματα της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας – Επίπεδο Γ2.2 από το Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης, ΑΠΘ
- 28.01.2025**
Πρόγραμμα Επιστημονικών Συγκλημάτων Colloquium Τμήματος Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών Πανεπιστημίου Κύπρου Εαρινού Εξαμήνου 2024-25
- 28.01.2025**
Ομιλία του κ. Α. Νεχαμά με θέμα: "What Do We Learn About"

Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα

ΝΕΕΣ ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ

Επισκεφθείτε τις ενότητες που έχουν προστεθεί ή αλλάξει πρόσφατα.

- [Περιοδικά λόγου και τέχνης \(ψηφιακό αρχείο ΚΕΓ\)](#)
- [ΨΗΦΙΔΕΣ \(νέα ψηφιακά περιβάλλοντα για την ελληνική γλώσσα και τη γλωσσική εκπαίδευση\)](#)
- [Αρχαία ελληνικά λεξικά, σώματα κειμένων και εκπαιδευτικά περιβάλλοντα \(Ψηφίδες: Liddell-Scott, Μνημοσύνη κ.ά.\)](#)
- [ΛΕΞΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΤΟΥ της Λαϊκής και Περιωριστικής Γλώσσας](#)
- [Αποθετήριο του ΚΕΓ στην υποδομή γλωσσικών πόρων, τεχνολογιών και υπηρεσιών clarin:el](#)
- [Επιτομή Λεξικού της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας των H.G. Liddell & R. Scott](#)
- [Μνημοσύνη. Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας](#)

Αναζήτηση στην Πύλη

[Σύνθετη αναζήτηση](#)

Αναζήτηση στα Λεξικά

Όλα ▾

ΕΝΟΤΗΤΕΣ | ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΑΣ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Η παρούσα ενότητα απευθύνεται σε όσους/ες ενδιαφέρονται για την ελληνική γλώσσα γενικότερα (γονείς, μαθητές κλπ.), αλλά και τη μελέτη και διδασκαλία της, ειδικότερα (ερευνητές, φοιτητές, εκπαιδευτικοί κλπ.). Χρήσιμα προς την πρώτη κατεύθυνση είναι κυρίως τα ηλεκτρονικά λεξικά, ενώ προς τη δεύτερη το μεγαλύτερο μέρος του υπόλοιπου υλικού.

Το υλικό που προς το παρόν διατίθεται είναι ενδεικτικό και θα εμπλουτίζεται διαρκώς. Το περιβάλλον είναι έτσι σχεδιασμένο, ώστε να δίνει τη δυνατότητα του εμπλουτισμού αυτού και στους επισκέπτες, μέσω της κατάθεσης απόψεων, σχολίων,

προτάσεων ή και ολοκληρωμένων ερευνών.

01 Εργαλεία

Ηλεκτρονικά λεξικά: Λεξικό της κοινής νεοελληνικής, Αντίστροφο λεξικό, Ελληνο-αγγλικό λεξικό Γεωργακά, Λεξικό γλωσσολογικών όρων - Σώματα κειμένων: Εφημερίδα "Μακεδονία", Εφημερίδα "Τα Νέα", Διδακτικά βιβλία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου - Λεξικά διαλέκτων - Γραμματικές της νέας ελληνικής: Νεοελληνική Γραμματική του Μανόλη Τριανταφυλλίδη ς, Νεοελληνική Γραμματική της Ε' και Στ' Δημοτικού του Χρ. Τσολάκη ς, Γραμματική Νέας Ελληνικής Γλώσσας των Σ. Χατζησαββίδη Α. Χατζησαββίδου ς, Γραμματική Ε' και Στ' Δημοτικού των Ε. Φιλιππάκη-Warburton Γ. Κοτζόγλου Μ. Γεωργιαφέντη & Μ. Λουκά ς

Εργαλεία

01 Ηλεκτρονικά λεξικά

Λεξικό της κοινής νεοελληνικής (Τριανταφυλλίδη), Αντίστροφο λεξικό (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη), Ελληνο-αγγλικό λεξικό (Γεωργακά), Λεξικό γλωσσολογικών όρων,

02 Σώματα κειμένων

Εφημερίδα "Μακεδονία", Εφημερίδα "Τα Νέα", Διδακτικά βιβλία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου,

Ποτήρι ζέσεως (ζεσ%)

www.greek-language.gr

νύνη
για την Ελληνική γλώσσα

Πιστοποίηση Βοήθεια Χάρτης Πλοήγησης Επικοινωνία

Νέα Ελληνική Γλώσσα

Αρχική Νέα Ελληνική Νεοελλ. Λογοτεχνία Μεσαιωνική Ελληνική Αρχαία Ελληνική Θεωρία & Ιστορία Ενημέρωση

Λεξικό της κοινής νεοελληνικής

Πληροφορίες

Αναζήτηση

Σύνθετη Αναζήτηση

Αποστολή στα Σώματα

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Βρες

Επιλογές αναζήτησης

☐ Αναζήτηση και στο σώμα των λημμάτων

Καλάθι

0 Προβολή Άδεια

Αναζήτηση για: ζεσ%

8 εγγραφές [1 - 8]

ζεσεοσκοπία η [zeseoskoría] [Q25](#) : μέθοδος προσδιορισμού του σημείου ζέσεως διάφορων ουσιών.

[λόγ. ζεσε- (θ. της λ. ζέσις, σύγκρ. γεν. ζέσεως) -ο- + -σκοπία μπφρδ. διεθ. ebullio `ζέω' + -scopy = -σκοπία]

ζεσεοσκόπιο το [zeseoskório] [Q40](#) : όργανο για τον προσδιορισμό του σημείου ζέσεως διάφορων ουσιών.

[λόγ. ζεσε- (θ. της λ. ζέσις, σύγκρ. γεν. ζέσεως) -ο- + -σκόπιον μπφρδ. διεθ. ebullio `ζέω' + -scope = -σκόπιον]

ζεση η [zési] [Q31](#) (χωρίς πληθ.) : 1. (λόγ.) βρασμός: Σημείο / βαθμοί ζέσεως ενός υγρού. 2. (μψ.) εξαιρετικά μεγάλος ζήλος· θέρμη: Υποστηρίζω κτ. με ~. Αναλαμβάνω με ~ ένα έργο. Συμμετέχω με ~ σε μια προσπάθεια / σε έναν αγώνα.

[2: αρχ. ζέ(σις) -ση· 1: λόγ. < αρχ. ζέ(σις) -ση]

ζεσταίνω [zesténo] -ομαι [P7.1](#) : 1α. κάνω κτ. να γίνει ζεστό, του ανεβάζω τη θερμοκρασία· θερμαίνω. ANT κρυώνω, ψύχω: ~ το νερό / ένα χώρο. Ο ήλιος ζεσταίνει την κάμαρά μου. ~ τη μηχανή του αυτοκινήτου. || ~ τα χέρια μου στη φωτιά. || Ανάβω τη σόμπα για να ζεσταθεί το δωμάτιο. (έκφρ.) ~ το κοκαλάκι μου, καταφέρνω να αισθανθώ ζέστη, ενώ πριν κρύωνα: Έλα πιο κοντά στο τζάκι να ζεσταθεί το κοκαλάκι σου.

Διδακτικά Βιβλία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Πληροφορίες

Αναζήτηση

Σώμα Κειμένων

Στατιστικά

Αναζήτηση

Εμφάνιση

☒ Συμφραζόμενα λέξης
 ☐ Ολόκληρη πρόταση

Αναζήτηση για: "ζεσ%"

Επιλέξτε από την λίστα το λήμμα που εξυπηρετεί την αναζήτησή σας:

- Ζεστός
- ζεστός
- ζεστό
- ζέση
- ζέστα
- ζεστά
- ζέσταμα
- ζέστες
- ζέστη
- ζεσεοσκοπία
- ζεσεοσκοπικός
- ζεσταίνω
- ζεσταίνομαι
- ζεστασιά
- ζεστότερος

Λεξικό Τριανταφυλλίδη – φυτο%

 φυτο- [fito] & **φυτό-** [fitó], όταν κατά τη σύνθεση ο τόνος ανεβαίνει στο α' συνθετικό : (επιστ.) α' συνθετικό σε σύνθετες λέξεις με αναφορά στη λέξη *φυτό*: ~βιολογία, ~παθολογία, ~χημεία· ~παράσιτο, *φυτόψειρα*· ~φάρμακο. || με αναφορά στα φυτικά προϊόντα, βότανα που χρησιμοποιούνται ως φάρμακα ή καλλυντικά: ~θεραπεία· ~θεραπευτικός. [λόγ. < αρχ. *φυτο-* θ. του ουσ. *φυτό(ν)* ως α' συνθ.: αρχ. *φυτο-σπόρος* 'φυτευτής' & διεθ. *phyto-* < αρχ. *φυτο-*: *φυτο-λογία* < γαλλ. *phytologie*]

 φυτοζωώ [fitozoó] [P10.9α](#) : 1. ζω στερημένα, με ελάχιστα οικονομικά μέσα: *Με το μισθό που παίρνει, η οικογένειά του φυτοζωεί.* 2. (μψ.) α. υπάρχω υποτυπώδως, σε πολύ χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης: *Οι τέχνες και τα γράμματα φυτοζωούν.* β. βρίσκομαι σε κατάσταση μαρασμού, παρακμής, σε φθίνουσα πορεία: *Με την εξάπλωση της τηλεόρασης και του βίντεο ο κινηματογράφος φυτοζωεί.*

[λόγ. *φυτο-* + *-ζωώ* κατά το ελνστ. *εὐζωῶ* 'ζω καλά' απόδ. γαλλ. *végéter*]

 φυτολογία η [fitolojía] [O25](#) : η βοτανική. || το αντίστοιχο σχολικό μάθημα και το βιβλίο.

[λόγ. < γαλλ. *phytologie* < *phyto-* = *φυτο-* + *-logie* = *-λογία*]

 φυτολογικός -ή -ό [fitolojikós] [E1](#) : που ανήκει ή που αναφέρεται στη φυτολογία, στη βοτανική.

[λόγ. < γαλλ. *phytologique* < *phytolog(ie)* = *φυτολογ(ία)* -ique = *-ικός*]

 φυτολόγιο το [fitolójio] [O40](#) : η συλλογή και η διατήρηση αποξηραμένων φυτών ή τμημάτων τους. || το αντίστοιχο μαθητικό τετράδιο ή άλμπουμ.

[λόγ. *φυτο-* + *-λόγιον* απόδ. γαλλ. *herbier*]

 φυτοπαθολογία η [fitopaθolojía] [O25](#) : επιστημονικός κλάδος που μελετάει τις ασθένειες των φυτών.

[λόγ. < γαλλ. *phytopathologie* < *phyto-* = *φυτο-* + *pathologie* = *παθολογία*]

 φυτοπλαγκτόν το [fitoplangtón] Ο γεν. *φυτοπλαγκτού* (χωρίς πληθ.) : πλαγκτόν που αποτελείται από μικροσκοπικούς φυτικούς οργανισμούς (σε αντιδιαστολή προς το ζωοπλαγκτόν): *Τα μολυσμένα νερά της Μεσογείου σκοτώνουν το ~ που βρίσκεται στο βυθό της.*

[λόγ. < γαλλ. *phytoplankton* < *phyto-* = *φυτο-* + *plancton* = *πλαγκτόν*]

3. ΦΩΣ

Αν ξαφνικά σβήσουν τα φώτα και βυθιστούμε σε απόλυτο σκοτάδι συχνά αισθανόμαστε αμηχανία, φόβο, ακόμα και πανικό: δυσκολευόμαστε να βαδίσουμε ή να βρούμε ένα αντικείμενο. Η όραση δεν αντικαθίσταται από τις υπόλοιπες αισθήσεις μας. Πράγματι, αν φωτίσουμε το δωμάτιο αισθανόμαστε να επανέρχεται κάτι περισσότερο από την όραση μας: βρισκόμαστε πάλι σε άμεση επαφή με τον κόσμο.

Κάθε στιγμή με την όραση μας συλλέγουμε ένα πλήθος πληροφοριών που χρησιμοποιούμε στην καθημερινή μας ζωή. Η όραση ωστόσο, δε βοηθά απλώς στο να επιβιώνουμε. Μας βοηθά να ερευνούμε τον κόσμο που μας περιβάλλει και να εμπλουτίζουμε τις γνώσεις μας. Κατασκευάζουμε τηλεσκόπια για να επεκτείνουμε την όραση μας στο διάστημα και να αντιληφθούμε τη θέση μας στο Σύμπαν. Κατασκευάζουμε μικροσκόπια για να παρατηρήσουμε το εσωτερικό του κυττάρου και να ανακαλύψουμε τα μυστικά της ζωής.

Επίσης, χάρη στην όραση, επικοινωνούμε μεταξύ μας με εικόνες. Ήδη από την προϊστορική εποχή ο άνθρωπος ζωγράφιζε στα τοιχώματα των σπηλαίων, ωθούμενος από την ανάγκη να δημιουργήσει οπτικές παραστάσεις. Επινοήσαμε τη γραφή για να εκφράσουμε και να μεταδώσουμε τις σκέψεις μας όταν ο προφορικός λόγος απουσιάζει. Σήμερα χρησιμοποιούμε όλο και περισσότερο την οθόνη της τηλεόρασης και του υπολογιστή για να μεταδώσουμε πληροφορίες. Δικαιολογημένα, επομένως η εποχή μας χαρακτηρίζεται και ως εποχή της εικόνας.

Δεν υπάρχει όραση χωρίς φως. Ο άνθρωπος λάτρεψε τον Ήλιο ως θεό όχι μόνο για τη ζεστασιά του αλλά και για το φως του. Μέχρι την ανακάλυψη της φωτιάς το άπλετο φως του Ήλιου και το αμυδρό φως της Σελήνης ήταν ο μοναδικός τρόπος φωτισμού. Το φως ανέκαθεν προκαλούσε το ενδιαφέρον των φυσικών, των ποιητών, των φιλοσόφων, των καλλιτεχνών, των τεχνολόγων. των φυσιολόγων και των ψυχολόγων.

- 3. ΦΩΣ
- Αν ξαφνικά σβήσουν τα φώτα και βυθιστούμε σε απόλυτο σκοτάδι συχνά αισθανόμαστε αμηχανία, φόβο, ακόμα και πανικό: δυσκολευόμαστε να βαδίσουμε ή να βρούμε ένα αντικείμενο. Η όραση δεν αντικαθίσταται από τις υπόλοιπες αισθήσεις μας. Πράγματι, αν φωτίσουμε το δωμάτιο αισθανόμαστε να επανέρχεται κάτι περισσότερο από την όραση μας: βρισκόμαστε πάλι σε άμεση επαφή με τον κόσμο.
-
- Δεν υπάρχει όραση χωρίς φως. **Ο άνθρωπος λάτρεψε τον Ήλιο ως θεό όχι μόνο για τη ζεστασιά του αλλά και για το φως του.** Μέχρι την ανακάλυψη της φωτιάς το άπλετο φως του Ήλιου και το αμυδρό φως της Σελήνης ήταν ο μοναδικός τρόπος φωτισμού. Το φως ανέκαθεν προκαλούσε το ενδιαφέρον των φυσικών, των ποιητών, των φιλοσόφων, των καλλιτεχνών, των τεχνολόγων, των φυσιολόγων και των ψυχολόγων.

Διδακτικά Βιβλία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

- Πληροφορίες
- Αναζήτηση**
- Σώμα Κειμένων
- Στατιστικά

Αναζήτηση

Εμφάνιση

☒ Συμφραζόμενα λέξης ☐ Ολόκληρη πρόταση

Θεματική Ενότητα

Βιολογία Γενικής Παιδείας (Γ' Τάξ. Εν. Λυκ.) (5)
Ιστορία Νεοελλ. Λογοτεχ. (Α', Β', Γ' Γυμν.) (1)
Νεοελληνική Γλώσσα (Β' Γυμνασίου) (2)
Τεχν. Υπολ. Συστ. και Λειτουργ. Συστ. (Γ' Εν. Λυκ.)
Φυσική (Α' Τάξ. 1ου Κύκλ. Τεχν. Επαγ. Εκπαιδ.) (1)

Κειμενικό Είδος / Τύπος

Κειμενικό Είδος

Άρθρο εκλαΐκευσης (1)
Μυθιστόρημα (1)

Κειμενικός Τύπος

Ανάλυση διαδικασίας (4)
Απόδοση (18)

Αναζήτηση για: "Θερμότητα"

4 λέξεις με 918 εμφανίσεις [1-4]

« < > »

Θερμοτήτων (4) [Θερμότητα - N+Abst:Gfp]

- P0584 P003 L008 ... των δύο γραμμομοριακών ειδικών θερμοτήτων. [pic] το γ είναι καθαρός αριθ...
- P0607 P028 L118 .../CV, των γραμμομοριακών ειδικών θερμοτήτων ενός αερίου είναι μεγαλύτερος ή...
- P1688 P005 L011 ... είναι ο καθορισμός των ειδικών θερμοτήτων διάφορων υλικών. Στη διαδικασία...
- P4868 P002 L012 ...ρμοκρασίας. Η μέτρηση αυτών των θερμοτήτων γίνεται σε ειδικά όργανα που ον...

Θερμότητα (602) [Θερμότητα - N+Abst:Nfs:Afs:Vfs]

- P0035 P001 L001 ... Κεφάλαιο 2 - Θερμότητα| Μηχανές σαν και αυτή της φωτογρ...
- P0036 P003 L006 ...ίους ο άνθρωπος χρησιμοποίησε τη θερμότητα. Πολύ αργότερα, αντιλήφθηκε ότι ...
- P0036 P003 L007 ...Πολύ αργότερα, αντιλήφθηκε ότι η θερμότητα συνδέεται με την κίνηση και τον ...
- P0036 P003 L010 ...ς κατανόησε ακόμα καλύτερα πώς η θερμότητα συνδέεται με τη κίνηση κατασκευά...
- P0036 P004 L013 ... μεταφέρεται στην ατμόσφαιρα και θερμότητα. Η θερμοκρασία του περιβάλλοντος...

🔍 Εμφάνιση λέξης

Θερμότητας (288) [Θερμότητα - N+Abst:Gfs]

- P0035 P002 L004 ... της θερμικής ενέργειας και της θερμότητας και θα μελετήσουμε τα διάφορα θ...
- P0035 P002 L004 ...α και τους τρόπους διάδοσης της θερμότητας....
- P0036 P002 L002 ...ο ο ήλιος ήταν, η μοναδική πηγή θερμότητας. Αργότερα ο άνθρωπος αναζήτησε ...
- P0036 P004 L015 ...σεται. Ωστε η χρησιμοποίηση της θερμότητας χωρίς να λαμβάνονται κατάλληλα ...
- P0036 P006 L027 ...ταξιδέψουμε μαζί στον κόσμο της θερμότητας. Αλλά γιατί όταν ντυνόμαστε χον...

🔍 Εμφάνιση λέξης

Θερμότητες (24) [Θερμότητα - N+Abst:Nfp:Afp:Vfp]

- P0078 P005 L007 ...ερμοκρασίες τήξης - βρασμού και θερμότητες τήξης - βρασμού διάφορων υλικών...
- P0581 P006 L011 ...ίστοιχες γραμμομοριακές ειδικές θερμότητες που προκύπτουν, ιδιαίτερο ενδια...
- P0584 P005 L012 ...ίνει τις γραμμομοριακές ειδικές θερμότητες ορισμένων αερίων όπως μετρήθηκαν...
- P0606 P014 L031 ...pic]. Οι γραμμομοριακές ειδικές θερμότητες Cp και CV για ένα αέριο έχουν σ...
- P0607 P026 L110 ...μα p-V. | Γραμμομοριακές ειδικές θερμότητες αερίων| 2.20 Συμπληρώστε τα κεν...

🔍 Εμφάνιση λέξης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

**Διαδικτυακές
κοινότητες
εκπαιδευτικών
για τα γλωσσικά μαθήματα:
σχεδιασμός και εμπειρία**

Επιμέλεια
Δημήτρης Κουτσογιάννης
Αναστάσιος Μάτος

ΚΕΔ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Πρωτέας:

εκπαιδευτικά σενάρια για τα γλωσσικά μαθήματα

Καλώς Ήρθατε!

Εδώ μπορείτε να βρείτε σενάρια για τη διδασκαλία της αρχαιοελληνικής και νεοελληνικής γλώσσας και γραμματείας με την αξιοποίηση των ψηφιακών μέσων. Αναπτύχθηκαν και εφαρμόστηκαν από εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν σε διαδικτυακές κοινότητες για τρία χρόνια και καλύπτουν περισσότερο από το 30% του σχολικού χρόνου.

Η πρωτοτυπία του εγχειρήματος έγκειται στα εξής:

- Ανάπτυξη των σεναρίων από εν ενεργεία εκπαιδευτικούς μετά από συνεργασία σε διαδικτυακές κοινότητες.
- Το κάθε σενάριο εφαρμόστηκε στην πράξη από δύο εκπαιδευτικούς (τον/την συντάκτη/ρια και έναν/μία ακόμη). Σε κάθε εφαρμογή παρατίθενται αναλυτικά σχόλια και τεκμήρια από τη διδασκαλία στην τάξη.
- Τα σενάρια βρίσκονται σε βάση δεδομένων, η οποία έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να είναι δυνατή μια δυναμική αναζήτησή τους.

Τα συγκεκριμένα σενάρια δεν προτείνονται ως πρότυπα για εφαρμογή, αλλά ως παραδείγματα από τα οποία μπορούν να αντληθούν ιδέες, προκειμένου να διευκολυνθεί η δημιουργικότητα των εκπαιδευτικών. Ορισμένα από αυτά δημιουργήθηκαν ή/και εφαρμόστηκαν τα προηγούμενα χρόνια και κατά συνέπεια κάποιοι από τους δικτυακούς τόπους που αξιοποιούνται σε αυτά δεν υπάρχουν πια, μια και η φύση του διαδικτύου είναι συνεχώς μεταβαλλόμενη. Το γεγονός αυτό, ωστόσο, δεν μεταβάλλει ουσιαστικά τον χαρακτήρα και τη δομή των σεναρίων.

Γρήγορη Αναζήτηση

Αναζήτηση σε όλα τα εκπαιδευτικά σενάρια του Πρωτέα

Βρες

Στα αποτελέσματα αναζήτησης θα εμφανιστούν όλα τα σενάρια που περιλαμβάνουν την ακολουθία γραμμάτων που πληκτρολογήσατε.

Σενάρια

Δείτε τα εκπαιδευτικά σενάρια του Πρωτέα

→ Στην οθόνη φως: σύγχρονο θέατρο για εφήβους...	309
→ Ο δικός μας Άγιος Βασίλης...	283
→ Πρόγραμμα θεατρικής παράστασης...	402
→ Ένα ταξίδι επιστημονικής φαντασίας...	366
→ Πείθω...	519

Λεξικό της Νεοελληνικής γλώσσας

Λεξικό Δ'-ΣΤ' Δημοτικού

Πλοήγηση

🏠 Εισαγωγικό σημείωμα

🗉 Διδακτικές προτάσεις - παραδείγματα

🔍 Λεξικό Α'-Γ' Δημοτικού

🔍 Σύνθετη αναζήτηση

ℹ️ Παραρτήματα

🔍 Λεξικό Δ'-ΣΤ' Δημοτικού

🔍 Σύνθετη αναζήτηση

ℹ️ Παραρτήματα

🔍 Μορφολεξικό

👤 Ομάδα εργασίας

🔗 Νεοελληνικά λεξικά

Φάκελος

🔍 Προβολή

🗑️ Αδειασμα

0

Αναζήτηση

ζεσ%

Βρες

Επιλογές αναζήτησης

☐ Ακριβής αναζήτηση ☐ Αναζήτηση και στο σώμα των λημμάτων

Αποτελέσματα για: "ζεσ%"

Βρέθηκε 1 Λήμμα

📖 ζεστός -ή, -ό

Επίθετο, Ε1, έμφυχα και άψυχα,
(ζε-στός), [ελνστ. ζεστός < αρχ. ζέω
(= βράζω)]

1. αυτός που έχει υψηλή θερμοκρασία. 2. (μτφ.) αυτός που δημιουργεί φιλική και εγκάρδια ατμόσφαιρα.:

► 1. Το καλοκαίρι είναι η πιο ζεστή εποχή του έτους. 2. (μτφ.) αυτός που δημιουργεί φιλική και εγκάρδια ατμόσφαιρα.

Συνών.: 1. Το καλοκαίρι είναι η πιο ζεστή εποχή του έτους. 2. Είναι ένας ζεστός άνθρωπος, που σε κάνει να νιώθεις ευχάριστα.

Προσδιορ.: (2) άνθρωπος, ατμόσφαιρα

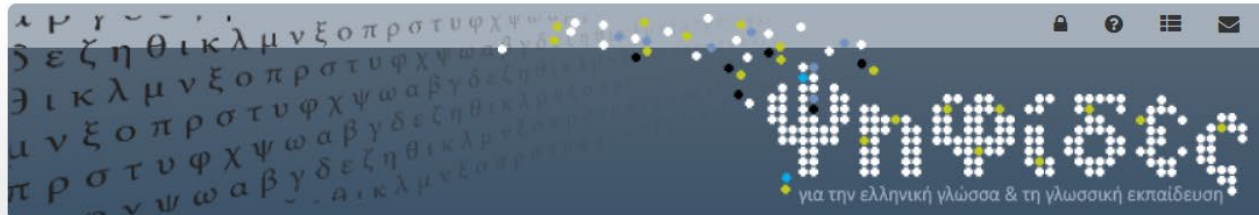
Φράσεις: 1. Ζεστό χρήμα 2. Παίρνω κάτι στα ζεστά

Επεξηγ.: 1. το χρήμα που παίρνει κανείς αμέσως και χωρίς κρατήσεις 2. ασχολούμαι με μεγάλη όρεξη

www.greek-language.gr

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΕΘΝΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ (EFNIL)

για την ελληνική γλώσσα & τη γλωσσική εκπαίδευση

Αρχική Νέα Ελληνική Νεοελλ. Λογοτεχνία Αρχαία Ελληνική Ενημέρωση

ΑΡΧΑΙΟΓΝΩΣΙΑ & ΑΡΧΑΙΟΓΛΩΣΣΙΑ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Περιβάλλοντα για την υποστήριξη της μελέτης και της γλωσσικής διδασκαλίας: σώματα κειμένων, ηλεκτρονικά λεξικά, γλωσσικά διδακτικά εγχειρίδια, γλωσσάρια ορολογίας. Επιπλέον, το Αρχείο της Ελληνικής Γλώσσας του καθηγητή Δ.Ι. Γεωργακά, μοναδικής επιστημονικής σημασίας για την ελληνική γλώσσα.

ΑΡΧΕΙΟ Δ. Ι. ΓΕΩΡΓΑΚΑ

ΜΙΚΡΟ ΛΕΞΙΚΟ
ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΩΝ

ΓΝΩΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

ΛΕΞΙΚΑ
ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Σχεδιασμοί του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας

- Ψηφιακό περιβάλλον διδασκαλίας της ελληνικής + πλήθος γλωσσικών πόρων
- Αξιοποίηση Τεχνητής Νοημοσύνης για διδασκαλία
 - εκμάθησης ελληνικής
- (Ενδεχομένως) Σε συνδυασμό με τη γλώσσα του σχολείου

Προχωρημένη επιμόρφωση για την αξιοποίηση και εφαρμογή των
Τ.Π.Ε. στη διδακτική πράξη

Επιμόρφωση Β2 επιπέδου ΤΠΕ

Συστάδα: Φιλολογικά

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

<Τίτλος Εγγράφου>

<Υπότιτλος, δευτερεύουσα πληροφορία>

Έκδοση 1η

Φεβρουάριος 2025

Πράξη:

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ (ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ Β' ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΤΠΕ)/
Μεταφερόμενη πράξη της ΠΠ 2014-2020

Φορείς Υλοποίησης:

Δικαιούχος
φορέας:

Σας ευχαριστώ πολύ!